

Dosarul nr. 2ra-80/22
2-20131927-01-2ra-20012022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: A. Mardari
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Pahopol, O. Cojocaru, R. Pulbere

ÎNCHEIERE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Svetlana Filincova
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 22 octombrie 2020, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, prin care au solicitat să fie constatat faptul încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea sumei de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că la 5 noiembrie 2018 au înaintat la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani o cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldtelecom” cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la acces la informație.

Pe cauza menționată, la 16 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a emis decizie irevocabilă.

Astfel, examinarea cauzei civile nr. 3-2548/19 (care urma a fi examinat în mod de urgență) a durat 2 ani, cu încălcarea gravă a termenului rezonabil.

Reclamanții consideră că acțiunile întreprinse de către instanțele naționale de judecată, cad sub incidența prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 8 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghe

Străisteanu și Daniela Gîrjev împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

La 24 februarie 2021, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au declarat apel împotriva hotărârii din 8 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev și s-a menținut hotărârea din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a conchis că soluția primei instanțe este întemeiată.

În concret, Colegiul a menționat că termenul de aproximativ doi ani, în care a fost judecată cauza civilă menționată, în toate trei instanțe, nu reprezintă un termen exagerat, nefiind stabilite motive de a constata că judecata a avut loc cu încălcarea termenului rezonabil.

Instanța de apel a remarcat că din cererea de chemare în judecată și din raportul motivat, se constată că reclamanții pe tot parcursul examinării cauzei nu au obiectat față de termenele de examinare, precum și nu au solicitat accelerarea procedurii judiciare.

La 2 noiembrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.165), Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au declarat recurs împotriva deciziei din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie constatată încălcarea dreptului lor la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile din 15 noiembrie 2018 și încasată suma de 2 500 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral cauzat.

În motivarea recursului, Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev au invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1) și alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă.

Recurenții au susținut că instanțele au ignorat intenționat recomandările CEDO făcute în hotărârea din 13 februarie 2012, cererea Balan c. Moldova, nr. 44746/08, dispoziția nr.70 a Curții Supreme de Justiție din 14 iulie 2011 cu privire la uniformizarea practicii judiciare a colegiilor, sistematizarea și implementarea în jurisprudența Curții a hotărârilor CEDO, dispoziția Președintelui Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2013, în care indică că Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 are un caracter compensatoriu, încasarea prejudiciului moral constituie o obligație impusă prin lege, recomandarea nr. 6 din 13 iulie 2012 a domnului Mihai Poalelungi, Președintele Curții Supreme de Justiție și Lilian Apostol, șef adjunct al Direcției Agent Governamental Ministerul Justiției privind satisfacția echitabilă la aplicarea Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Astfel, consideră că hotărârea și decizia nu corespund cerințelor art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă

legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată recurentului la 3 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.153), iar recursul a fost depus până la această dată, conform plicului anexat (f.d.165), în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată pentru cunoștință la 20 ianuarie 2021, însă până la data examinării admisibilității recursului, Ministerul Justiției nu a depus referință prin care să expună poziția privitor la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură

civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Gheorghe Străisteanu și Daniela Gîrjev.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Svetlana Filincova

Mariana Pitic